

КРИЗА СВІТОГЛЯДУ РЯДОВИХ КОМУНІСТІВ У РОКИ НЕПУ

Конобєєв К.Г., гр. МО-18

Науковий керівник – канд. іст. наук, доц. **Головко О.В.**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Неп був в самому розпалі, коли по партії прокотилася хвиля самогубств. "Сплеск самогубств" був зафіксований в 1925 р. Кожен випадок викликав обговорення і пересуди, парторги формували відношення до самовбивці як до зрадника справи революції, що пішов від активної боротьби. Небезпека ідейних мотивів суїцидальної поведінки насторожувала вище керівництво, лякав індивідуальний характер протесту саме тієї самої "рядової партійної маси", до якої часто не доходили гасла і заклики номенклатури. Комуніст, що пройшов війни і революції, безстрашно строчив з кулемета, не міг зрозуміти нової радянської дійсності з буржуазією, ресторанами і танцями. Але і змінити її він теж не міг - боротьба закінчилася, стріляти у буржуїв ніхто не наказував. Залишалося стріляти в себе, як генералові, що програв битву, втратив армію і безсилий що-небудь змінити.

Трансформація радянського суспільства в цей період відбувалася паралельно з трансформацією більшовицької ідеології, особливо в тій частині, яка була пов'язана із специфічним комуністичним світобаченням. Період лінійних антагоністичних оцінок із закінченням Громадянської війни пройшов, а інші не вписувалися в "ідеологію бідноти". Теза про переміщення в іншу площину центру тяжкості боротьби з буржуазією сприймалася рядовими комуністами украй складно.

Реакцією на феномен ідеологічних ножиць, що розходяться, і став сплеск самогубств серед комуністів в середині 1920-х рр. Кожен восьмий з комуністів, що померли в 1925 р., наклав на себе руки, що є украй високим аномальним показником. Серед причин самогубств партійні працівники виділяли скрутне матеріальне становище; невдоволення життям і службою; сімейні негаразди; злочини по службі; важкі хвороби (нервові, венеричні і тому подібне); романтичну підкладку; моральний розклад (систематичне пияцтво, розпуста, статеве збочення і тому подібне); результат неправильного підходу окремих працівників парткомів та інших органів.